

Gemeente
Sliedrecht

Intern controleplan 2020 en verder

Inhoud

1. Inleiding en doelstelling	3
1.1 Inleiding	3
1.2 Doelstelling intern controleplan.....	3
1.3 Wat gaat er veranderen	4
2. Wat is verbijzonderde interne controle?	7
3. Aspecten van controle.....	8
4. Objecten van controle.....	9
5. Omvang verbijzonderde interne controle	10
5.1 Volledige en beperkte controles	10
5.2 Risicoanalyse	10
5.3 Organisatie of gegevensgerichte controle	10
5.4 Omvang deelwaarnemingen	11
5.5. Selectie dossiers.....	12
5.6. Wijze van uitvoering	13
6. Positie, rol en verantwoordelijkheden	14
6.1 Het VIC team en haar positie.....	14
6.2 Rollen en verantwoordelijkheden	14
7. Wijze van rapporteren.....	15
Bijlage 1: Stramien controlememorandum	16
Bijlage 2: Risicoanalyse 2020.....	17
Bijlage 3: Bepaling omvang deelwaarneming	20

1. Inleiding en doelstelling

1.1 Inleiding

Het college van B&W is verplicht (cf. art. 212/213 van de Gemeentewet) zorg te dragen voor de interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van beheershandelingen. Deze verplichting is vertaald in artikel 22 van de financiële verordening van de gemeente Sliedrecht. Om hier invulling aan te geven wordt jaarlijks een intern controleplan opgesteld.

De focus op de AO/IB en de VIC van de processen was gericht op het jaarlijks uitvoeren van rechtmatigheidscontroles, deelwaarnemingen en verbijzonderde interne controles voor de vaststelling van de getrouwe en rechtmatige totstandkoming van de lasten, baten en balansmutaties: Gegevensgerichte controle **achteraf** die vooral gebruikt werd ter aanvulling op de werkzaamheden van de accountant.

Er wordt een wetswijziging voorgesteld welke ervoor zorgdraagt dat het college vanaf het boekjaar 2022 zelf een rechtmatigheidsverantwoording afgeeft in de jaarstukken in plaats van de accountant. De reden hiervoor is vierledig:

- Om de verantwoordelijkheid voor rechtmatigheid van het college te markeren;
- Om een kwaliteitsimpuls op de interne processen en beheersing van gemeente te bewerkstelligen;
- Om er voor zorg te dragen dat er meer vooruitgekeken wordt naar oplossing van onrechtmatigheden;
- Om de discussie over de rechtmatigheid te verschuiven van raad – accountant naar raad - college.

Door deze wetwijziging, maar ook om de toegevoegde waarde van de VIC te vergroten, zal de focus moeten worden gelegd op het onderkennen en toetsen van de risico's en beheersingsmaatregelen in de processen: Het periodiek toetsen van de opzet, het bestaan en de werking van deze beheersingsmaatregelen door middel van de VIC geeft aan de organisatie inzicht en zekerheid dat de procesrisico's zijn afgedekt.

Hiermee dient een omslag te worden gemaakt dat de zekerheid bij de lasten, baten en balansmutaties niet zonder meer wordt gegeven door gegevensgerichte controle achteraf, maar vooraf door een juiste inrichting van de processen die deze zekerheid waarborgen. Hiermee komen we tijdig in control en kan het management en daarmee het college haar verantwoordelijkheid nemen dat de doelen en de daarmee gepaard gaande baten, lasten en balansmutaties rechtmatig en getrouw tot stand komen.

Een goed opgezette interne controle is een belangrijke pijler waarop de gemeente Sliedrecht in het kader van planning en control moet kunnen steunen. Niet alleen voor wat betreft het controleren en signaleren van tekortkomingen in de uitvoering, maar zeker ook voor het bijsturen en het afleggen van verantwoording.

1.2 Doelstelling intern controleplan

Dit interne controleplan is de leidraad voor de hiervoor genoemde borging van getrouwheid en rechtmatigheid door het uitvoeren van een verbijzonderde interne controle. Het heeft als doelstelling te benoemen waarop wordt getoetst (aspecten van controle), welke processen (objecten van controle) worden beoordeeld, wat de omvang van de controle is, op welke wijze de verbijzonderde interne controle plaatsvindt en hoe de rollen en verantwoordelijkheden zijn toegedeeld.

1.3 Wat gaat er veranderen

Zoals aangegeven in de inleiding komt er een wetwijziging aan over rechtmatigheid in jaarrekeningen van gemeenten. Door deze wijziging zal het college van B&W vanaf het boekjaar 2022 zelf een rechtmatigheidsverantwoording afgeven in de jaarstukken, het zogenaamde "In Control Statement".

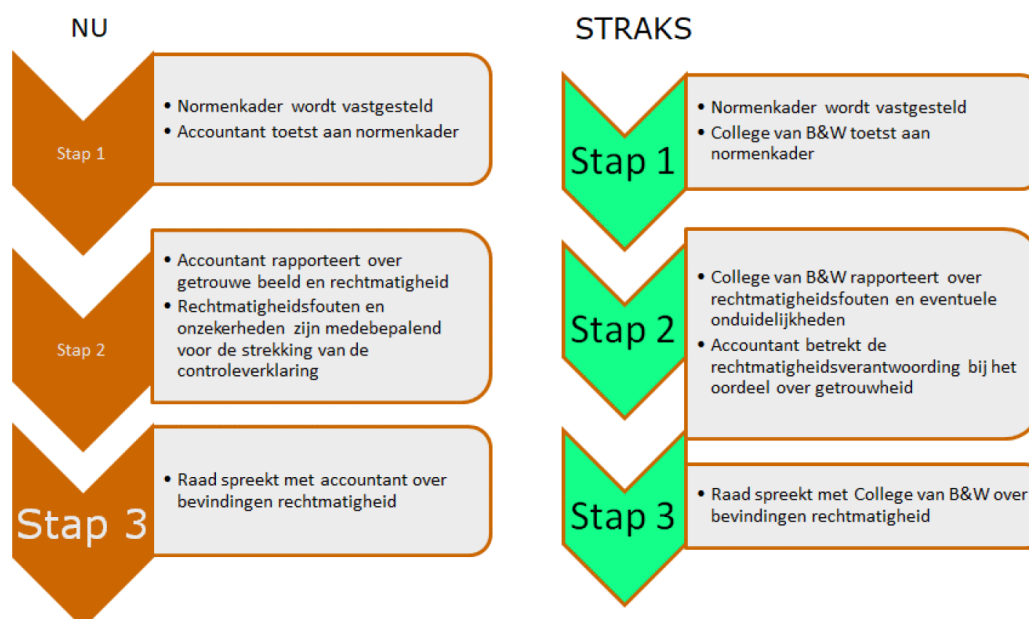
Mede door deze wetwijziging, maar ook om de toegevoegde waarde van de VIC te vergroten, zal de focus worden gelegd op het onderkennen en toetsen van de risico's en beheersingsmaatregelen in de processen: Het periodiek toetsen van de opzet, het bestaan en de werking van deze beheersingsmaatregelen door middel van de VIC geeft aan de organisatie inzicht en zekerheid dat de procesrisico's zijn afgedekt.

Hiermee dient een omslag te worden gemaakt dat de zekerheid bij de lasten, baten en balansmutaties niet zonder meer wordt gegeven door gegevensgerichte controle achteraf, maar vooraf door een juiste inrichting van de processen die deze zekerheid waarborgen.

Het boekjaar 2020 zal daarbij nog op traditionele wijze plaatsvinden, maar in samenwerking met onze accountant zullen we voor 2021 al de eerste keer een rechtmatigheidsverantwoording willen opstellen. Hiermee zijn we één jaar eerder dan de wet voorschrijft en kunnen we op basis van dit jaar leren om in 2022 volledig klaar te zijn voor deze wetwijziging.

De komende maanden wordt in nauw overleg met de accountant afspraken gemaakt hoe we de omslag van controle achteraf naar controle vooraf kunnen maken.

Wat wijzigt er dan op het niveau van het bestuur:

Welke besluitvorming vraagt dit van het bestuur:

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is mede bedoeld om het gesprek te ondersteunen tussen de gemeenteraad en het College, over de (financiële) rechtmatigheid. Met als doel om de kaderstellende- en controlerende rol van de gemeenteraad op dit vlak te versterken. Hierbij is van belang dat de gemeenteraad:

- De verantwoordingsgrens vaststelt (tussen de 0% en 3%)
- Aangeeft aan het college van B&W, wat over de rechtmatigheid in de bedrijfsvoeringsparagraaf opgenomen moet worden. De zogenaamde informatiepositie

In 2021 zal de raad worden gevraagd een besluit te nemen op de volgende onderwerpen:

1. Verantwoordingsgrens:

Het kan kostbaar en tijdrovend zijn om iedere euro die kan leiden tot een rechtmatigheidsfout of onduidelijkheid te controleren en te verantwoorden. De tweede reden is dat de raad wil sturen op hoofdlijnen en daarom niet elke afwijking relevant zal vinden. Alleen over afwijkingen boven een bepaalde grens wil de raad informatie ontvangen. Daarom bepaalt de gemeenteraad een grens, waarboven het college afwijkingen moet opnemen in de rechtmatigheidsverantwoording, de verantwoordingsgrens.

De verantwoordingsgrens is een door de gemeenteraad vastgesteld bedrag, waarboven het college van B&W de afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) moet opnemen in de rechtmatigheidsverantwoording. De verantwoordingsgrens valt binnen de bandbreedte van 0% tot 3% van de totale lasten van de gemeente, inclusief de dotaties aan de reserves.

2. Informatiepositie

De raad zal een afweging moeten maken over wat wel en niet opgenomen moet worden in de rechtmatigheidsverantwoording. Het aangrijpingspunt daarvoor is de verantwoordingsgrens. Hoe hoger de grens, hoe minder snel er informatie opgenomen zal worden in de rechtmatigheidsverantwoording. Relevante vragen hierbij voor de gemeenteraad op de informatiepositie zijn:

- Moet in beginsel over iedere (onrechtmatig bestede) euro verantwoording worden afgelegd, of gaat het om de grote lijnen en dus om onrechtmatigheden waar een substantieel bedrag is gemoeid?
- Wat wil de gemeenteraad gaan doen met de verkregen informatie. Wil de raad ook kunnen ingrijpen bij 'incidenten' of gaat het om het beleid rond rechtmatigheid? Wat voor informatie is daarvoor nodig?
- Kunnen gemeenteraad en het College van B&W afspraken maken over wat er over rechtmatigheid in de bedrijfsvoeringsparagraaf zal worden opgenomen?

Gedurende 2021 zullen voornoemde punten, in afstemming met de accountant en in een proces via de auditcommissie ter besluitvorming worden gebracht in de raad. Hiermee wordt ons Controleprotocol welke in 2017 is vastgesteld geactualiseerd.

Wat betekent dit voor de uitvoering van de VIC en samenwerking accountant

Belangrijke doelstelling van de wijziging is dat de gemeente zelf de verantwoording moet kunnen onderbouwen. Daarbij gaat het met name om het interne control-framework en het voeren van het goede gesprek tussen de raad en het college, over de rechtmatigheid.

De commissie Bedrijfsvoering, Auditing, Decentrale Overheden (hierna BADO) onderstreept hierbij dat er na de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording, sprake zal zijn van een groeiproces. Een groeiproces gericht op het betrekken van de gehele gemeente bij de verbetering van de bedrijfsvoering en de interne beheersing. Dit zal voor zowel gemeenten als accountants een leerproces zijn. Iedereen moet gaan ervaren hoe dit in de praktijk werkt.

Zo pakt de gemeente Sliedrecht dit proces ook aan. Als een groeiproces waarbij we 2020 gebruiken om ons te oriënteren op deze ontwikkeling en opleiding van de medewerkers hiervoor in gang te zetten. Gebruiken we 2021 om voor het eerste te "oefenen" met de rechtmatigheidsverantwoording om zodoende in 2022 aan de uitgangspunten en de wet te kunnen voldoen op dit punt.

Hierbij hebben zowel de accountant als Sliedrecht een gezamenlijke verantwoordelijkheid om vroegtijdig afspraken te maken, over de onderbouwing door Sliedrecht en controle door de accountant van de rechtmatigheidsverantwoording. Zowel bij Sliedrecht als bij de accountant zal een risico-inschatting hierbij vaak het vertrekpunt zijn. Belangrijk is dat deze risico-inschatting en de eventuele verschillen daarin vooraf tijdig met elkaar zijn besproken. Het is aan te raden om de afspraken schriftelijk vast te leggen.

Hierbij is het van belang dat Sliedrecht en accountant vóóraf afstemming en overeenstemming hebben bij het opstellen van het controleplan over 2021, de opzet van de steekproef en andere controlemiddelen, zoals beoordeling van analyses. Zodat later geen discussie ontstaat over de diepgang van de uitvoering van de interne controle. Hierin zijn ten tijde van het schrijven van dit intern controleplan de eerste stappen gezet met onze accountant. Naar verwachting wordt in de eerste helft van 2021 het plan voor 2021 in samenwerking met de accountant afgerond en ter besluitvorming aan college voorgelegd en ter informatie naar auditcommissie verzonden om te bespreken. Het college zal in de besluitvorming tevens expliciet stil staan bij de uitgangspunten van de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording.

2. Wat is verbijzonderde interne controle?

Binnen elk werkproces zijn maatregelen opgenomen van interne controle (administratieve organisatie) om de getrouwheid of rechtmatigheid van de financiële beheershandelingen te waarborgen. Een voorbeeld is de functiescheiding in verschillende werkzaamheden.

Verbijzonderde interne controle (VIC) is een aanvulling op de bestaande interne controlemaatregelen, enerzijds gericht op een beoordeling of de interne controles in het proces daadwerkelijk functioneren en effectief zijn, anderzijds aanvullend op de bestaande controles in de uitvoering.

Het effect dat we met de verbijzonderde controles beogen is het verbeteren en structureel inbedden van de administratieve organisatie en de daarin opgenomen maatregelen van interne beheersing (AO/IB) binnen de betreffende processen. Daarbij is de invalshoek risicogericht en efficiënt. Tevens is het streven dat de voorgestelde aanpak blijvend leidt tot een goedkeurende getrouwheids- en rechtmatigheidsverklaring van de accountant.

3. Aspecten van controle

Verbijzonderde interne controle is gericht op financiële beheershandelingen. Financiële beheershandelingen zijn handelingen waaruit financiële gevolgen voortkomen die als lasten, baten of balansmutatie in de jaarrekening verantwoord dienen te worden. Binnen de te controleren processen gaat het er om vast te stellen dat de financiële beheershandelingen rechtmatig, dat wil zeggen conform wet- en regelgeving, tot stand komen en getrouw worden weergegeven. De aspecten van controle zijn de voorwaarden die aan het betreffende proces gesteld worden ten aanzien van rechtmatigheid en getrouwheid.

Rechtmatigheid

Ten aanzien van de rechtmatigheid wordt gecontroleerd of de baten, lasten en balansmutaties tot stand komen in overeenstemming met de *recht, hoogte en duurbepalingen* uit de wet- en regelgeving zoals is opgenomen in controleprotocol en het normenkader.

Rechtbepaling:	bepaalt de voorwaarden waaronder in aanmerking wordt gekomen op een recht dan wel een verplichting bestaat op een recht
Duurbepaling:	bepaalt de termijnen van de verstrekking, toekenning of werkingsperiode van het recht
Hoogtebepaling:	bepaalt de hoogte van het recht (spelregels van de berekening)

Getrouwheid

Ten aanzien van getrouwheid wordt op de volgende aspecten gecontroleerd:

Aspect	Voorbeeld
Volledigheid	Worden de opbrengsten volledig verantwoord? Bijvoorbeeld belastingopbrengsten en grondverkoop.
Juistheid	Zijn de bedragen juist berekend? Bijvoorbeeld legesbedragen en facturen.
Waardering	Zijn de activa tegen de juiste waarde (vervaardigingsprijs voor materiële vaste activa) gewaardeerd?
Bestaan	Bestaan de materiële vaste activa (waarneming ter plaatse)?
Afgrenzing	Is de last (bv. factuur) of opbrengst in de juiste periode verantwoord?
Rechten en verplichtingen	Worden de niet uit de balans blijkende verplichtingen juist en volledig weergegeven? Bijvoorbeeld garanties en contracten.

Per proces zijn / worden controle-instrumenten (checklisten) ontwikkeld die bovenstaande aspecten rondom rechtmatigheid en getrouwheid kunnen vaststellen. De verbijzonderde interne controle zal op basis van deze controle-instrumenten plaatsvinden.

4. Objecten van controle

De benoeming van objecten van controle bakent de processen af die in dit intern controleplan onderzocht worden. Voor het jaar 2020 zijn alle processen geïnventariseerd waarbij sprake is van financiële beheershandelingen.

De inventarisatie van de processen geeft het volgende beeld, gebaseerd op de primaire begroting

Bedragen x € 1.000

nr	Proces	Lasten	Baten	Balansmutatie
1	Subsidieverstrekingen	3.909		
2	Inkopen / kosten en aanbestedingen	8.359		
3	Personeelslasten + inhuur	10.455		
4	Verbonden partijen	34.777		
5	Voorzieningen	1.974		
6	Rente en afschrijving	2.835	-	
7	Leerlingenvervoer	323		
8	Grondexploitatie (overige baten)	2.840	360	
9	Mutaties in reserves	2.731	3.141	
10	Memorialen	pm	pm	
11	Begrafnisrechten		512	
12	Bouwleges		450	
13	Verhuuropbrengsten inclusief erfpacht		1.645	
14	Marktgelden		47	
15	Havengelden		81	
16	Algemene uitkering + Doeluitkering		48.725	
17	Dividend		596	
18	Belastingen en heffingen (riool, OZB, prec, honden, afval)		9.693	
19	Secretarieleges		252	
20	Treasury			10.780
21	Investerings			3.580
22	Begrotingswijzigingen	-	-	
	<i>Overige administratieve processen:</i>			
	Resultaat 2020	-	212	
	Overig (verrekening boekwaarde e.d.)	2.709	5.230	
	Stelposten	1	-30	
Totaal		70.913	70.914	

TO DO CONTROLE BOVESTAADE CIJFERS.

5. Omvang verbijzonderde interne controle

In het vorige hoofdstuk is bepaald welke objecten in aanmerking komen voor een verbijzonderde interne controle. Op basis van een risicoanalyse maken we vervolgens onderscheid tussen objecten die we volledig of beperkt controleren. Het verschil tussen volledig en beperkt is het aantal deelwaarnemingen dat bij wij de controle hanteren.

5.1 Volledige en beperkte controles

Bij volledige controles wordt het aantal deelwaarnemingen berekend aan de hand van de tabel zoals opgenomen in bijlage 3. Bij beperkte controles doen we één deelwaarneming om vast te stellen dat het proces voldoet aan de rechtmatigheids- en getrouwheidsaspecten. Indien uit deze controle blijkt dat er afwijkingen zijn op de wet- en regelgeving of getrouwheidsaspecten, dient het proces alsnog volledig te worden gecontroleerd.

5.2 Risicoanalyse

Om de zwaarte van de controle te bepalen worden de processen in de risicoanalyse beoordeeld op de volgende vijf criteria:

1. Is het proces gewijzigd

Een 'ja' op deze vraag en er geen mogelijkheid bestaat voor een gegevensgerichte controle, leidt tot een volledige controle.

Beperkte controles op basis van criteria 1 worden vervolgens verder beoordeeld op:

2. Het financiële belang van het proces
3. De bevindingen van de verbijzonderde interne controle in het voorgaande jaar (mede aan de hand van de managementletter)
4. De complexiteit van de regelgeving

Een totaalscore op criteria 3-5 van zes of hoger per proces (zie voor de berekening van de score het risicoanalysemodel in bijlage 2) leidt ertoe dat dit proces alsnog volledig wordt gecontroleerd. Processen met een totaalscore van 5 of minder worden beperkt gecontroleerd.

5.3 Organisatie of gegevensgerichte controle

Organisatiegerichte controle

Het toetsen van de processen op kwaliteit van opzet, bestaan en werking worden organisatiegerichte controles genoemd. Dit omvat een diepgaande beoordeling van de administratieve organisatie en interne controle. Middelen hiervoor zijn onder meer procedurebeschrijvingen, checklists, interviews, cijferbeoordelingen en deelwaarnemingen.

De deelwaarnemingen, checklists en procedurebeschrijvingen maken onderdeel uit van het interncontroleplan. De criteria die worden gehanteerd en vergeleken met de norm zijn onder andere:

- Is het proces beschreven (Administratieve Organisatie)?
- Werkt het proces ook daadwerkelijk conform de beschreven opzet?
- Is de interne controle voldoende m.b.t. getrouwheid en rechtmatigheid?
- Is de managementinformatie uit het proces betrouwbaar en toereikend?
- Zijn voldoende beheersmaatregelen genomen in de applicaties waarvan het proces gebruik maakt?
- Hebben we vanuit de externe controle bevindingen rondom het proces?

Gegevensgerichte controle

Naast deze organisatiegerichte controles (gericht op opzet, bestaan en werking) moeten ook altijd gegevensgerichte controles worden uitgevoerd. Deze is opgezet om afwijkingen van materieel belang op het niveau van beweringen te detecteren. Gegevensgerichte controles bestaan uit:

- Detailcontroles (van transactiestromen, rekeningsaldi en in de financiële overzichten opgenomen toelichtingen) en
- Gegevensgerichte cijferanalyses

om vast te stellen of de gecontroleerde euro of post getrouw en/of rechtmatig is.

Het onderscheid wordt gemaakt omdat de bepaling van de type verbijzonderde interne controle voor het proces ook de omvang van de werkzaamheden bepaalt. Hierbij wordt voor 2020 nog het uitgangspunt gehanteerd dat een zo efficiënt mogelijke controle wordt uitgevoerd. Naar aanloop van 2021 zullen we in overleg met de accountant het type verbijzonderde interne controle meer bepalen op uitgangspunten van de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording.

Ter illustratie: Het proces van belastingen en heffingen is belegd bij de Gemeentebelastingen Drechtsteden (GBD). Sliedrecht ontvangt van de GBD een specifieke verklaring van de accountant over de jaarlijkse opgave belastingopbrengsten. Het is niet efficiënt om een organisatiegerichte controle uit te voeren op de processen van belastingen en heffingen. Een gegevensgerichte controle waarbij de uitkomsten de jaarlijkse opgave van de GBD in combinatie met de speciale verklaring van de accountant worden vergeleken met de financiële administratie van Sliedrecht is meer efficiënt.

5.4 Omvang deelwaarnemingen

Op basis van de hiervoor beschreven risicoanalyse zijn de processen geselecteerd voor een volledige of beperkte verbijzonderde interne controle 2020 (zie in bijlage 2 de risicoscores die zijn toegekend aan de processen). Indien een proces volledig wordt gecontroleerd, wordt de omvang van de deelwaarneming berekend overeenkomstig de in bijlage 3 opgenomen methodiek.

Processen die volledig worden gecontroleerd	Omvang deelwaarneming
Subsidieverstrekingen	5
Inkopen / kosten en aanbestedingen	25
Personeelslasten + inhuur	15
Voorzieningen	2
Grondexploitatie (overige baten)	5
Memorialen	15
Treasury	1
Begrotingswijzigingen	5

Processen die beperkt worden gecontroleerd	Omvang deelwaarneming
Verbonden partijen	1
Leerlingenvervoer	1
Mutaties in reserves	1
Begrafenisrechten	1
Bouwleges	1
Marktgelden	1
Havengelden	1
Algemene uitkering + Doeluitkering	1
Dividend	1
Belastingen en heffingen	1
Secretarieleges	1
Verhuuropbrengsten inclusief erfpacht	1
Investerings	1

5.5. Selectie dossiers

Om de onafhankelijkheid en objectiviteit van de verbijzonderde interne controle te waarborgen vindt de selectie van de waarnemingen plaats door de concerncontroller in afstemming met de accountant omdat deze niet zijn betrokken bij de uitvoering en besluitvorming rondom de dagelijkse processen en de administratie. De selectie van de dossiers dient:

- zo veel mogelijk te geschieden vanuit de primaire registratie van de aanvraag, last, bate of balansmutatie;
- a-select plaats te vinden;
- worden verdeeld over het gehele boekjaar.

5.6. Wijze van uitvoering

Om zeker te stellen dat lasten, baten en balansmutaties rechtmatig tot stand gekomen zijn, is het belangrijk dat aangetoond wordt dat de administratieve organisatie (AO) en de daarin opgenomen maatregelen van interne beheersing (IB) daarvoor voldoende waarborgen bieden. Deze zekerheid kan bereikt worden door een goede opzet en beschrijving van de AO/IB.

Om aan te tonen dat de uitvoering overeenkomt met de opzet worden deelwaarnemingen uitgevoerd aan de hand van de ontwikkelde checklisten en nauwkeurig in een controledossier vastgelegd. De gemeente en de accountant kunnen aan de hand van de gevormde dossiers vaststellen dat de organisatie ten aanzien van deze processen qua rechtmatigheid in control is.

Uit de primaire registratie van het proces waarop een checklist betrekking heeft, wordt een selectie gemaakt door uit het jaartotaal willekeurig en over het jaar verdeeld een selectie te maken. Van de geselecteerde documenten wordt een controledossier gemaakt met daarin een beschrijving van de wijze van selectie, per dossier ingevulde checklisten, de bewijsdocumenten en de wet- en regelgeving waarop de checklist betrekking heeft.

6. Positie, rol en verantwoordelijkheden

6.1 Het VIC team en haar positie

Bij de gemeente Sliedrecht bestaat het 'VIC-team' uit de concerncontroller, die als onafhankelijk adviseur van college, auditcommissie en gemeentesecretaris gesitueerd is direct onder de gemeentesecretaris, en een medewerker van het team FAB die de interne controles mede vormgeeft en uitvoert. Mede in relatie tot de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording zal ook kritisch worden gekeken naar ons huidige VIC team en haar positie en hier in het controleplan 2021 op terugkomen.

Vanaf 2014 is de COS 610-regelgeving van toepassing op gemeenten. Gemeenten, vooral kleinere gemeenten als Sliedrecht, kunnen niet voldoen aan de kwaliteitseisen die gesteld worden in deze regelgeving. Het gevolg daarvan is dat de accountant niet volledig kan steunen op de interne auditwerkzaamheden van onze gemeente. Wel geeft de verbijzonderde interne controle een beeld van de kwaliteit van procesuitvoering van de gemeente, waardoor de input van de werkzaamheden wel waardevol zijn voor de (tussentijdse) accountantscontrole.

6.2 Rollen en verantwoordelijkheden

Concerncontroller

Voert de regie op de (verbijzonderde) interne controle. Stelt het interne controleplan op, stemt af met directie en accountant, en voert als 'meewerkend voorman' de interne controles uit. Reviewt, evalueert en stuurt indien nodig bij op de kwaliteit van de interne controle en uitvoering van het plan.

VIC Medewerker

Gesitueerd op team FAB, controleert i.s.m. de concerncontroller de opzet, het bestaan en de werking van een proces. Signaleert risico's, legt bevindingen vast en rapporteert hierover. De VIC medewerker verricht zelf geen werkzaamheden in het proces, noch is deze (persoonlijk) betrokken (geweest) bij een project ter verbetering van het proces.

Teammanager / proceseigenaar:

Een proces dat wordt onderworpen aan VIC, valt onder de verantwoordelijkheid van een teammanager of, wanneer dit niet hiërarchisch is aan te duiden, onder de verantwoordelijkheid van een proceseigenaar.

De resultaten van de VIC worden afgestemd met de leidinggevende of proceseigenaar. Indien van toepassing, geeft de teammanager/proceseigenaar een reactie op de bevindingen uit de VIC (hoor en wederhoor van de resultaten).

Gemeentesecretaris

Verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering van de eigen organisatie. Hierbij wordt gesteund op het advies van de concerncontroller.

7. Wijze van rapporteren

De bevindingen van de verbijzonderde interne controle worden opgenomen in een controlememorandum per proces. Naast een opsomming van de bevindingen worden daarnaast opmerkingen gemaakt over tekortkomingen in het proces die mogelijk kunnen worden verbeterd. Verder worden in het memorandum aanbevelingen gedaan die enerzijds betrekking hebben op het herstellen van fouten, maar anderzijds ook de bedrijfsvoering kunnen betreffen. Voorbeelden hiervan zijn opmerkingen over dossiervorming, ondoelmatige werkwijze e.d.

Het memorandum volgt een vast stramien zoals opgenomen in bijlage 2

Een samenvatting van de uitkomsten van de verbijzonderde interne controle wordt aan het MO en portefeuillehouder gerapporteerd.

Bijlage 1: Stramien controlememorandum

Controle memorandum	Proces:
----------------------------	----------------------

Doel van de controle:	
Vaststellen van de rechtmatige totstandkoming van de 201x.	

Verrichte werkzaamheden:	Verwijzing
• Follow-up bevindingen voorgaande controles; • Uitvoeren verbijzonderde interne controle: - Beoordelen opzet AO/IB (procesbeschrijving indien aanwezig) - Beoordelen bestaan en werking AO/IB (Detailcontrole checklisten) • Bespreking met afdelingshoofd en / of betrokken medewerkers • Opstellen memorandum en aanbevelingen.	

Recapitulatie bevindingen:	Verwijzing
Follow-up bevindingen voorgaande controles Beoordeling AO/IB Detailcontrole	

Aanbevelingen :	Verwijzing

Eindconclusie:	Verwijzing
Naar aanleiding van het onderzoek AO/IB van het proces zijn wij van mening dat er (on)voldoende waarborgen zijn voor rechtmatige totstandkoming van de lasten, baten en balansmutaties 201x in het proces	

	Naam + functie	Datum
Controle uitgevoerd door		

Toelichting op de criteria van de risicoanalyse

1. Laatste jaar van volledige controle

Ieder proces wordt in ieder geval eenmaal in een driejarige cyclus voor volledige controle geselecteerd tenzij er gekozen wordt voor een gegevensgerichte controle.

2. Proces is gewijzigd

De proceseigenaar controleert jaarlijks op eventuele wijzigingen (personele/organisatorische wijzigingen of gewijzigde regelgeving) in processen. Substantiële wijzigingen in processen leiden ertoe dat deze volledig gecontroleerd moeten worden. De verantwoordelijke afdeling informeert concerncontrol over gewijzigde processen.

3. Financiële belang

Voor het financiële belang van een proces hanteren we drie categorieën (zie risicomodel). Deze categorieën geven we een indicatie van de potentiële invloed van het proces op het totale rechtmatigheids- en getrouwheidsoordeel.

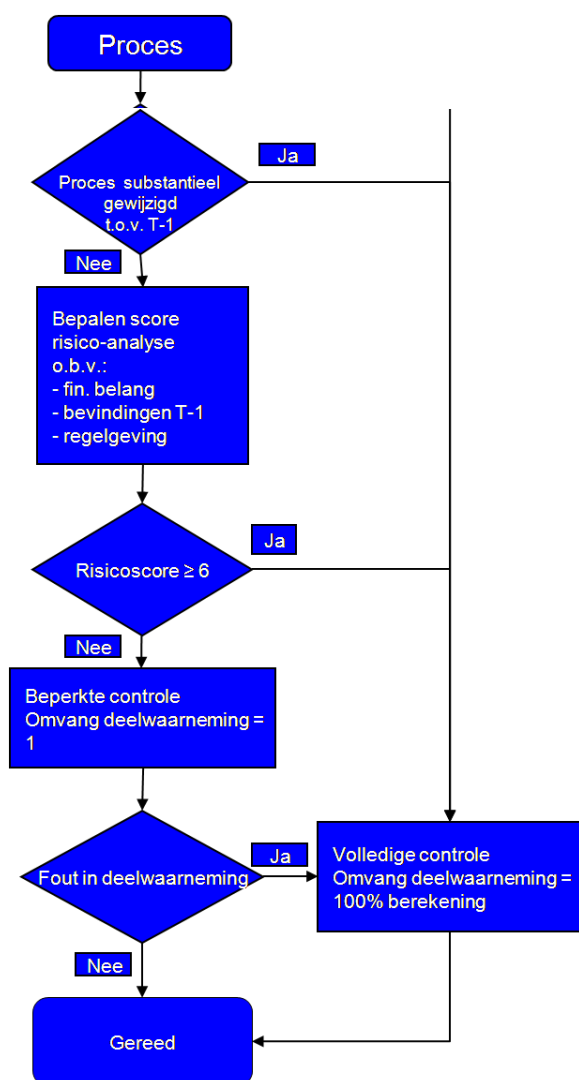
4. Bevindingen vorig controlejaar

Bevindingen uit het vorige controlejaar zijn een indicatie voor het huidige rechtmatigheids- en getrouwheidsrisico binnen de te controleren processen. Bij de inschatting van dit risico wordt gebruik gemaakt van het oordeel van de accountant zoals vastgelegd in zijn managementletter, en de eigen bevindingen uit de controledossiers.

5. Complexiteit regelgeving

De omvang en complexiteit van de geldende regelgeving zijn factoren die risicoverhogend werken. Naarmate een proces moet voldoen aan meer vereisten, neemt de kans toe dat hieraan in de praktijk niet volledig wordt voldaan.

Procesmatig ziet de risicoanalyse er als volgt uit:

Risico-analyse:

Volgt asap

Bijlage 3: Bepaling omvang deelwaarneming

Hoe vaak komt de Interne controlemaatregel voor in het proces	Minimaal te controleren dossiers
Meer keer per dag	25
Dagelijks	15
Wekelijks	5
Maandelijks	2
Per kwartaal	1
Jaarlijks	1